

ALLAH'IN HİMÂYESİNDEKİ KİMSELER*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Size bu cuma konuşmamı Mekke-i Mükerreme'den yapıyorum.

Bayramın son günündeyiz, dördüncü günündeyiz. Bayram vazifeleri içinde haccın vazifelerinin çoğu yapıldı. Hacılar dün büyük ölçüde Mina'da şeytan taşlama vazifelerini tamamlayıp, veda tavafı yapıp gitmek üzere yolları doldurdular. Bizim binanın önünde iki gündür yollar kilitleniyor. Vasıtalar arka arkaya, geliş- gidiş mümkün olmayacak kadar büyük izdiham oluyor.

Mina'da bayramın üçüncü gününe kadar kalıp ayrılmak mümkün olduğundan, kalmak daha sevaplı ama, kalmak da serbest gitmek de serbest olduğundan, bir an evvel gidelim, veda tavafımızı yapalım da memleketimize yollanalım diyen insanlar çok oluyor. Hacıların büyük bir kısmı bu arzuda olduğundan, çok büyük bir izdiham oluyor.

O günü yaşadık dün gece; telefonlar kilitlendi, yollar kilitlendi, büyük izdiham... Türkiye'den buraya telefon, buradan Türkiye'ye telefon imkânları çok zorlaştı.

---

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Arkadaşlar saatlerdir telefonun başında, bizimle konuşmak için beklediler. Biz de burada saatlerce bekledik, olmadı. Şimdi mümkün oluyor.

a.Hac ve Teşrik Günleri

Hatırlatmıştım size daha önceki konuşmamda, bugün ikindiye kadar her namazın arkasından bir defa, “*Allàhu ekber, allàhu ekber... Lâ ilâhe illa’llàhu va’llàhu ekber... Allàhu ekber, ve li’llâhi’l-hamd..*” diye tekbir getirilmesi lâzım! Arafe gününden, bayramın bu dördüncü günü ikindi namazının sonuna kadar bırakmamak lâzım! Bu tekbirler vacib diye hatırlatmıştım. Bu vazifelerin artık sonuncu günü olmuş oluyor.

Tabii vedâ tavafları daha ilerilere sarkabilir. Yine burada ibadet ve taat için kalan insanlar, uzun zaman burayı izdihamlı bir şekilde yine değerlendirirler, ibadet, taat edebilirler.

Bu güne *eyyâm-ı teşrik*’ın son günü derler. *Kaf* ile, teşrik değil de teşrik... *Teşrik*, Arapça’da etleri güneşe koyup kuru et haline getirmek mânâsına, kurutmak mânâsına geliyor. Çünkü buranın sıcağı o kadar fazla oluyor ki, etler kesilip de güneşe konuldu mu, veya kayanın üstüne yayıldı mı, pastırma gibi kuruyuveriyor ve bozulmuyor. Birden kuruduğu için kokmadan, bozulmadan kuru et haline geliyor. Sonra onu istedikleri zamanda kesip, ateşe koyup, pişirip yiyor buranın ahalisi... Bu adet olduğu için bu günlerin adı *eyyâm-ı teşrik* olmuş.

Teşrik olursa, mânâ *şirk* kelimesiyle ilgili olur. *Teşrik* olunca, güneş ışınlarına mâruz bırakmak mânâsına *şark* kelimesiyle ilgili oluyor. *Eyyâm-ı teşrik*'ın son gününü yaşıyoruz.

Allah hacılarımızın haclarını makbul eylesin... Gelmeyenlere bu mübarek beldeleri gelip görmek, bu önemli olan dînî ibadeti, insana çok faydaları olan, görüşünü, görgüsünü, bilgisini çok arttıran bu güzel ibadeti, bu güzel mahallerde gelip yapmayı nasib eylesin... Hazret-i Adem Atamız AS'dan İbrâhim AS'a, Peygamber SAS Efendimiz'den bu güne kadar buraları peygamberlerin cevlângâhı, dolaşma yerleri... Allah'ın nice nice mübarek kulları buralara gelmiş, bu güzel ibadeti yapmışlar.

Çok muhteşem bir ibadet, çok genç işi bir ibadet... İnsanın zengin olması lâzım, bedeninin kuvvetli olması lâzım, sıhhatli afiyetli olması lâzım! Çünkü bir hayli genç işi vazifeler var; yürüyerek tavaf var, Safâ ile Merve arasında sa'yetmek var, Arafat var, Arafat'tan Müzdelife'ye gelmek var... Müzdelife'de artık yer belli değil, herkes ana-baba günü, mahşer günü gibi bir yerde kalıyor, geceliyor.

Mina günleri, şeytan taşlama var... Çok izdihamlı olan bir olay... Allah rahmet eylesin, bazı insanlar eziliyorlar, kalabalık birbirini istese de koruyamıyor. Meselâ insanın akrabası, babası düşse, yerden kaldırayım derken kendisi de düşüyor. Kaldıramadan kalabalık onları da ezebiliyor. Yâni genç işi, gençken yapılması gereken bir ibadet...

Ben bizim hacı amcalara bakıyorum; bizim kaldığımız, arkadaşlarımızın kaldığı yerin yakınında, yüz metre mesafede büyük bir cami var. Civardaki binalarda ekseriyetle Türk hacıları kaldığı için, cami tamamen Türk camisi gibi doluyor. Kıyafetlerinden belli, göğüslerinde kırmızı zemin üzerine ay- yıldız... Zaten hallerinden de belli oluyor. Uzaktan baktılar mı, “Bunlar Türk hacısıdır.” diye herkes biliyor. Siz Arapça bir soru sorsanız bile, meselâ:

“—*Kem riyal?* Bu kaç?” diyorsunuz.

Sizin yüzünüze şöyle bir bakıp, Türk olduğunuzu anladı mı: “—*Uc riyal!*” diye, hemen yarım yamalak Türkçe’siyle cevap veriyor.

Tabii esnaf bütün dilleri öğrenmiş. Bazen İranlı sanıyorlar, “*Se riyal, du riyal*” filân dedikleri oluyor. Biz gülüyoruz tabii...

Ama hacılarımıza bakıyorum çoğu ihtiyar, nefes nefese, yaşlı kimseler. Yâni hacca gelişlerini geç bırakmışlar. Dün de ikindi namazını kıldık, caminin arkasında bir tanesi yığılıvermiş. *Innâ li’llâh, ve innâ ileyhi râciùn...* Hastaneye kaldırmışlar, galiba kalbi varmış. Yâni gençken gelip, ibret alıp, ibadetleri güzel güzel yapıp, hayatında bu tecrübeleri kullanması, değerlendirmesi lâzım. Böyle daha iyi olur diye insanın hatırına geliyor.

Tabii her vakitte olabilir, yaşlı da olsa olur. Hatta yürüyemeyecek durumda olanları Araba kullanarak sa’y yaptırıyorlar. Güçlü kuvvetli zenciler oluyor, taht-ı revâna oturtup baş

üstünde Kâbe’yi tavaf ettirtiyorlar. Yâni ücretini verdiğiniz zaman, bu işleri yapacak insanlar da bulunuyor.

Peygamber SAS Efendimiz, hacıların şeytan taşlama görevi dolayısıyla Mina’da bulunduğu bu günlerde, ahalinin arasında nidâ ettirmiş, dolaştırır seslenirmiş:

“—Bu günlerde oruç tutmayın! Bu günler yeme içme günüdür ve zikrullah günüdür!” diye buyurmuş Peygamber SAS Efendimiz.

Zaten haccın bütün fiilleri içinde zikir çok önde, çok büyük bir yer alıyor. Hatta ihramlandığı, ihrama niyet ettiği zamanda getirdiği telbiye “*Lebbeyk, allâhümme lebbeyk...*” cümleleri dahi zikir, çok güzel anlamı olan bir zikir.

“—Arafat’ta Allah’ı zikredin, Arafat’tan Müzdelife’ye geldiğiniz zaman Meş’ar-i Harâm’ın yanında Allah’ı zikredin!.. İşte oradan Mina’ya geldiğiniz zaman ma’dûd günlerinde (*Eyyâmin ma’dûdâtin*) Allah’ı zikredin!” diye âyet-i kerimelerde hep zikir tavsiye ediliyor. Yâni diyebilirim ki hac ibadeti muhteşem bir zikir ibadetidir.

Dervişlik ibadetidir, tevazu ibadetidir. Tasavvuf ibadetidir, nefsi yenmek ibadetidir. Fedakârlık ibadetidir. Boyun bükme, libâs-ı tefâhurdan, iftihar elbiselerinden, alımlı çalımlı giyinmekten soyunup, beyaz örtülere bürünüp, baş açık, yalın ayak tam dervişlik, tam tasavvuf, tam nefsi yenmek, tam Allah’ı zikretmek ibadeti, muhteşem bir ibadet... Uzun bir ibadet,

devamlı bir ibadet... Zor bir ibadet... Bedenî bir ibadet, mâlî bir ibadet... Ama sonuç ne:¹

الْحَجُّ الْمَبْرُورُ لَيْسَ لَهُ جَزَاءٌ إِلَّا الْجَنَّةُ

(خ.م.ت.ن.ه.حم.عن أبي هريرة؛ حم.طنس.هب.عن جابر)

(*El-haccü'l-mebrûru leyse lehû cezâün ille'l-cenneh*) “Hacc-ı mebrûr oldu mu, haccı Allah’ın istediği tarzda yapabildi mi birkul, haccını makbul bir hac, güzel bir hac yapabildi mi; yâni refes, füsûk, cidâl olmadan, kötü

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.II, s.629, no:1683; Müslim, *Sahîh*, c.VII, s.71, no:2403; Tirmizî, *Sünen*, c.III, s.272, no:933; Neseî, *Sünen*, c.V, s.115, no:2629; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.964, no:2888; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Yahyâ), c.I, s.346, no:767; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.246, no:7348; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.IV, s.131, no:2513; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.9, no:3696; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.I, s.278, no:905; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.11, no:6657; Abdü’r-Rezzak, *Musannef*, c.V, s.4, no:8799; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.120, no:12639; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.471, no:4091; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.343, no:8506; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.II, s.322, no:3608; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.III, s.317; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.477, no:8956; Hamîdî, *Müsned*, c.II,

9, no:1002; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.318, no:2425; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.I, s.132, no:399; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.IX, s.61; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.223; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXIII, s.384; Ukaylî, *Duafâ*, c.II, s.124; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.309, no:630; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.147, no:2753; Ebû Hüreyre RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.325, no:14522; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VIII, s.203, no:8405; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.III, s.480, no:4119; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VI, s.135; Ukaylî, *Duafâ*, c.I, s.141, no:173; Câbir ibn-i Abdullah RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.V, s.4, no:11785, 11834, 12293-12295; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XII, s.164, no:11687, 11688 ve c.XIV, s.369, no:14515; RE. 201/8.

söz söylemeden, çekişme, çatışma olmadan, günahlı işler yapılmadan, edeb ile, zarafet ile, nezahet ile, nezaket ile hac yapıldığı zaman, mükâfatı cennetten başka bir şey değildir.” buyuruyor Peygamber Efendimiz. (*Leyse lehû cezâün*) “Onun başka mükâfatı yok, (*ille'l-cenneh*) ancak cennet var. Ancak mükâfatı cennettir.” Yâni cennet kazanılıyor. Çok güzel bir ibadet...

Ama ben, “Zikir ibadetidir!” deyince ayrıca hoşuma gidiyor vebuna dikkati çekiyorum her zaman, hadis-i şeriflerde karşılaştığımız zaman... Hani Türkiye’imizde tasavvufa karşı, zikre karşı insanlar var; İslâm’a karşı oluyorlar farkında olmadan... Bakın hac nasıl zikir ibadeti, insan Mina’da nasıl oturup sabahtan akşama zikredecek!.. Peygamber Efendimiz, “Bu günler yiyip içme günleridir, oruç tutmayın amma Allah’ı zikredin!” diye Allah’ı zikretmeyi tasrih ediyor. Kur’an okuyacak, tesbih çekecek, yalvaracak, gözyaşı dökcek!.. Böyle günler.

b. İslâm’ın Güzel Öğrenilmesi

İşte bu günler de tabii, her gün gibi gelip geçiyor. Osmanlı büyüklerimizin, “*tekmi’l-i enfâs-i ma’dûde*” dedikleri, insanın sayılı olan nefesleri böylece tükeniveriyor. Sayılı olan şey çabucak geçer. İnsan Allah-u Teâlâ Hazretleri’nin huzuruna varacak ve bu dünyada yaptıklarından hesaba çekilecek:

“—Nasıl geçirdin bu hayatı, söyle bakalım, İslâm’a düşmanlık mı yaptın?.. Kendi aklına dayanarak, batıcılık yaparak, düzenbazlık

yaparak, devrimbazlık yaparak Allah'ın emirlerine karşı mı çıktın?.. Müslümanları zora mı soktun?.. Hayır mı işledin, şer mi işledin?.. Tembellik mi yaptın, ibadet mi yaptın?.. İnsanlara iyilik mi yaptın, kötülük mü yaptın? Kan mı kusturdun, can mı yaktın?.. Rüşvet mi aldın?..”

Bunların hepsinin bir gün hesabı olacak ve yapanlar yaptıklarından pişman olacaklar. Ama, iyi insanlar da mükâfatı alacaklar.

İyi insanların mükâfat alacakları işlerden birisi de, kötüinsanlara kötülükleri yaptırmamak, meydanı bırakmamaktır aziz ve sevgili kardeşlerim! Bu da çok önemli... Maalesef hacca düşkünlüğü kadar, Ramazan orucuna düşkünlüğü kadar, müslümanlar kötülükleri yaptırmamak, iyilikleri yapmak çalışmasını yapsalar, ülke gül gülistan olacak!

Meselâ ben, Avustralya'dan bu tarafa geldim. Orada güzel çalışmalar yaptık, bir cami açtık. Daha başka güzel müjdeleri de inşâallah, önümüzdeki günlerde Allah nasib ederse vereceğim. O kadar düzenli ki, o kadar tabiatı korumaya dikkat ediyorlar ki, o kadar temiz ki, o kadar dikkatli ki herkes, o kadar seyr ü sefere, araba kullanmaya dikkat ediyorlar ki, yasaklardan kaçınıyorlar ki... Bir de şimdi hacda Arafat'a çıkarken, Arafat'tan dönerken, Mina'ya giderken, Mina'dan gelirken bizim bu müslüman topluluğunun en seçkinlerinin araba kullarılarına bakıyorum, birbirleriyle davranışlarına bakıyorum, ahvâle ve kurallara uymaya bakıyorum; çok zayıf maalesef!..

Müslümanların edeb öğrenmesi lâzım, ilim öğrenmesi lâzım! Müslümanlara İslâm'ı öğreten müesseseleri kuvvetlendirmek lâzım! Kur'an kurslarını, imam-hatip okullarını güçlendirmek lâzım!.. Çünkü bunlar edebli insan yetiştiriyor, Allah'tan korkan insan yetiştiriyor. Polisi, zaptiyesi, jandarması gönlünde olan, yaptığı işi yapmadan evvel doğru değilse engelleyebilen, güzel huylara sahip insan yetiştiriyor.

İnsanın jandarmasının kalbinde olması, karşısında olmasından çok daha güzel... Çünkü jandarmanın olmadığı dağ başında haydutlar, eşkıyalar yol kesiyorlar. Kimsenin olmadığı yerde mücrimler suç işliyorlar, cürüm işliyorlar, günah işliyorlar, adam öldürüyorlar, hırsızlık yapıyorlar. İhtiyar kadının bileziklerini çalacağım diye, bileklerini kesiyorlar. Yaşlı kimseleri aldatıyorlar, köylüleri sömürüyorlar... Her şey olabiliyor.

Jandarması içinde olmasından, polisi müfettişi içinde olmasından daha güzel bir usül düşünülebilir mi?.. İslâm bunu sağlıyor.

Onun için İslâm'ı tam öğretmek lâzım. İyi insanların çoğalması lâzım, kötü insanlardan salâhiyeti alması lâzım! Onların da kendilerini düzeltmesi lâzım! Yâni kötülerin asla ve asla salâhiyet sahibi olmaması lâzım! Eski filozof dindarlardan Konfüçyüs; belki de tam hayatını inceleysek, acaba bir filozof muydu, yoksa Allah'ın o taraflara gönderdiği bir peygamber miydi?..

Demiş ki:

“—Allah kaplana iyi ki kanat vermedi. Kaplan

bir de kanatlı olsaydı, yapacağı zararın miktarı çok daha fazla olurdu. Kanatsız olduğu için uçamıyor. Kanatlı olsaydı, bir de uçsaydı herkesi kovalar, yakalar, parçalar, yer bitirirdi.” demiş.

Yâni, şerli insanın kuvvet sahibi olması fenadır, iyi değildir. Onun için Allah iyilere kuvvet versin... Müslümanları her yönden kuvvetlendirsin, faziletli insanlar hakim olsun...

Eski Yunanistan’ın filozoflarından Eflâtun:

“—Devleti filozoflar yönetmeli!” Yâni, “Alim, fazıl, kâmil, her şeyi hikmetle, düşünce taşına yapabilen insanlar yönetmeli, filozoflar yönetici olmalı!” diye söylemiş.

Bana kalsa, ben de bir seçme yaparım hakîkaten... Hem ahlâkî notu çok yüksek olan hem hukûkî bilgisi çok yüksek olan, hem hikmet ve fazilet yönünden ileri olan, halk tarafından çok sevilen insanları yönetime getiririm.

c. Allah’ın Himâyesindeki Kimseler

Bu cuma konuşmamda hac dolayısıyla giriş biraz uzun oldu. Bir de insanların kötülere fırsat vermemesi deyince, dün akşamdan burada konuşma için seçtiğim bir hadis-i şerifi okuyorum:²

² İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.II, s.375, no:1495; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.94, no:372; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.331, no:767; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.XX, s.37, no:54; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.VIII, s.288, no:8659; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IX, s.166, no:18320; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVIII, s.440; Muaz ibn-i Cebel RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XV, s.1341, no:43518; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.XX, s.220, no:21941.

مَنْ جَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَانَ

ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ مَرِيضًا كَانَ

ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ وَمَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ أَوْ رَاحَ

كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ وَمَنْ جَلَسَ فِي بَيْتِهِ

لَمْ يَغْتَبْ أَحَدًا بِسُوءٍ كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

وَمَنْ دَخَلَ عَلَى إِمَامٍ يُعَزِّرُهُ كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

(طب. ك. حب. ق. عن معاذ)

RE. 415/14 (Men câhede fî sebîli'llâh, kâne dâminen ale'llâh; ve men âde marîdan, kâne dâminen ale'llâh; ve men gadâ ile'l-mescidi ev râha, kâne dâminen ale'llâh; ve men celese fî beytihî lem yağteb ehaden bi-sûin, kâne dâminen ale'llâh; ve men dehale alâ imâmin yüazziruhû, kâne dâminen ale'llâh.) Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl...

Muaz RA'dan İbn-i Hibban ve Hâkim ve Taberânî rivâyet etmişler bu hadis-i şerifi. Beş şey söylüyor Peygamber SAS Efendimiz. Beş husus sayıyor, buyuruyor ki:

1. Allah Yolunda Cihad Eden Kimse

مَنْ جَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

(Men câhede fî sebîli'llâh, kâne dâminen ale'llâh) “Her kim ki Allah yolunda cihad ederse,

o Allah'ın kefaleti altına girer. Allah onu korur, Allah'ın himayesine mazhar olur. ” diyor.

Biliyorsunuz, *tazmin* kelimesi; birisi bir zarar yaparsa zararı tazmin etmek, yâni telâfi etmek, karşılamak, ödemek manasına geliyor ya, bu *dâmin* kelimesi de o kökten bir kelime. Yâni: “Kim Allah yolunda cihad ederse Allah onun zararını, ziyanını engeller. Himayesine alır, korumasına alır. O, Allah'ın korumasında olur. Allah ona sahip çıkar. O, Allah'ın hıfz ü himayesine girer” demek.

Çok güzel bir şey! Yâni hepimiz istiyoruz ki: “Yâ Rabbi sen beni koru! Yâ Rabbi ben sana tevekkül ettim, sen benim işlerimi rast getir! Seni vekil edindim, sen benim nâmıma şöyle yap, böyle yap yâ Rabbi, ihsan eyle, ikram eyle, lütfeyle!..” yalvarıyoruz ya, işte oluyor. (*Dâminen ale'llâh*) Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne sığınmış oluyor. Allah onu kabul etmiş oluyor, himayesine almış oluyor, zarar ve ziyanını engelleyecek bir durum sağlamış oluyor. Ne kadar güzel! Allah'ın koruduğu bir kul hâline geliyor. Kefâletine, himayesine girmiş oluyor. Kim?.. Beş kişi...

Birincisi: (*Men câhede fî sebîli'llâh*) “Kim Allah yolunda cihad ederse...” Biliyorsunuz, Allah yolunda cihad deyince. tabii ilk hatıra gelen savaştır, düşmanla savaşmak... Malımızı canımızı, yurdumuzu, imanımızı korumak için yıllar boyu, asırlar boyu dedelerimizin yaptığı iş... Allah razı olsun, hepsi Allah yolunda mücahid idiler. Başka diyarlardan buralara

Allah'ın dinini yaymaya geldiler. Allah'ın dinini nice diyarlara, ülkelere yaydılar, uzun asırlar müslüman olmayan kavimleri müslüman ettiler. Sonra bu cihad, yâni Allah yolunda çarpışmak, icabında canını vermek gevşedi. Alet edevat bakımından, düşmanlar daha üstün duruma geldiler.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ

(الأنفال: ٦٥)

(*Ve eiddû lehüm mesteta'tüm min kuvvetin*)
“Gücünüz yettiğince en yeni, en güzel, en tesirli silahları onlara karşı koymak için hazırlayın!”
(Enfâl, 8/60) mânâsına gelen ayetleri herhalde uygulayamadık. Herhalde ümmet zevke, keyfe, köşke, hânendeye, sâzendeye, lâle bahçelerine, şiirli, gazelli sohbetlere, atlaslara, kaftanlara, incilere, mücevherata, zevke fazla daldı. Dinin ana esası olan, zirvesi olan ibadetlerin şâhikası olan cihadı bıraktı.

Tabii düşmanlar birlikte hareket ediyorlar. Müslümanlar birlikte hareket etmedi. Bu taraftan biz kâfirlerle cihad ederken, Mısır bize bir saldırı geçtiğimiz asırda, Kütahya'ya kadar ordusuyla geldi. Suriye'de yendi, Adana'da yendi, Kütahya'ya kadar geldi. Zor durduruldu. Halbuki o da müslüman ülkeydi. Bir ara bize bağlı bir eyaletti. Böyle bir acıib durum oldu... Bir ara İran'la çarpıştık. Biz Balkanlar'da çarpışırken, koç bakışlı, burma bıyıklı Yavuz Sultan Selim doğuda İran'la çarpıştı.

Amakâfirlerin beşi-onu birlik olup, İngiltere'den, Hollanda'dan, Almanya'dan, Fransa'dan, din adamlarının önderliğinde hücum ettiler. Kıbrıs'ta dahi dini kullandılar, Bosna- Hersek meselesinde dahi dînî duyguları sömürdüler. Din adamları öne geçti, o katliamları öyle yaptılar. Müslümanların dünya böyleyken bunu unutmaması doğru değil... Cihadı bıraktığı zaman din çöker.

Birisi Peygamber SAS Efendimiz'e geldi:

“—Yâ Rasûlallah, uzat elini, senin elini tutacağım, sana bey'at edeceğim, sadakat sözü vereceğim amma, bir şartım var: Ben korkak bir insanım...” dedi.

Ne saklayayım Allah'ın bildiğini der gibi, açıkça itiraf etti:

“—Ben korkak bir insanım. Bana cihadı mecbur etme. Bir de on tane devem var, çoluk çocuğum çok kalabalık. Bu develerin sütlerini sağlıyoruz, ancak geçiniyoruz. Benden zekât isteme! Zekât istersen bu develer azalacak, zâten imkânım güzel değil...” dedi.

Peygamber Efendimiz ona elini uzatmadı ve sordu, dedi ki:

“—Cihad olmadan, zekât olmadan İslâm olur mu?..

Cihad olmadan, zekât olmadan İslâm olur mu?..
Cihad olmadan, zekât olmadan İslâm olur mu?..
Bu ne biçim zihniyet?.. Allah'ın emirlerinin bazısı kabul edilir, bazısı çiğnenir mi, bazısı reddedilir mi?..” dedi.

Eski ümmetlerin kötü ve sömürücü ve gevşek ve münafık şahıslarına Kur'an-ı Kerim'de:

أَفْتَوْمُنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ

(البقرة: ٨٥)

(Efetü'minûne bi-ba'dı'l-kitâbi ve tekfurûne bi-ba'd) “Allah'ın âyetlerinin bazılarında inanıyorsunuz da, bazılarını inkâr mı ediyorsunuz?” (Bakara, 2/85) diye hitab-ı tevbih ile, azarlama hitabı ile Allah böyle soru sormuyor mu?..

Allah'ın dini bir bütündür. Her zaman yazıyorum, söylüyorum, Allah'ın dini pazarlık kabul etmez.!

“—Şunu kabul ederim de bunu kabul etmem. Beş vakit namaza rızam yok da, bir vakit olursa eh belki düşünürüm. Bilmem şu olsun da bu olmasın...”

Olmaz! Allah'ın emirleri bir bütündür. Allah kâinatın hâlikı, onun emirleri münakaşa mevzuu, pazarlık mevzuu olmaz. Müslüman olan Allah'a teslim olacak, emirlerini dinleyecek. Meselâ, içki içmeyecek.

“—Ben müslümanım ama, akşamları kafamı bulmak için bir kadeh atıyorum...”

Ölen birisi vardı, çok zengin bir adam; namaz da kılarmış, cumaya da gidermiş. Bilmem hangi meşhur camide de yeri, seccadesi hazırmış. Genel müdürleriyle filân hep oraya gidermiş. Akşamları da sıhhati açılsın, bilmem ne olsun filân diye bir kadehçik atarmış...

Olmaz öyle şey, tezat olur. Olur ama, “Ben abdestsiz namaz kıldım, oldu.” dediği gibi olur. Bektaşî diyorlar, artık onun söyleyeni kimdir bilmem... Yâni abdestsiz namaz olmadığı gibi, bu işler doğru olmaz. Allah’ın emirlerini tutmak lâzım!..

Çünkü siz tutmazsanız, hayata aykırı bir iş yapmış oluyorsunuz. Düşmanlar durmuyor, düşman senin kötülüğünü istiyor. İşte Yunanlı Kıbrıs’ı almak istiyor. İşte Ermeni, Anadolu’yu almak istiyor. İşte Rus, Akdeniz’e inmek istiyor... Bunlar hayal değil, tarih boyunca mücadelesini yapıyoruz. Bunlar bırakılmaz, Allah’ın emirleri terk edilmez.

Cihad ruhundan mahrum bir nesil çöker. Askerimize cihad ruhunu, kahramanlık ruhunu vermezseniz cepheden kaçır, rüşvet alır, silah satar, hıyanet eder, düşman safına geçer. Çarpışmaz, savaş anında ordudan kaçır. Bizim kahramanlıklarımızın temeli İslâm! Onun için cihad çok önemli...

Ama nasıl olacak?.. (*Men câhede fî sebîli’llâh*) Allah için yapacak. Hırs için, kin için, düşmanlık için, zalimce, gaddarca değil; faziletli bir insan olarak bir haksızlığı engellemek için, bir tecavüzü durdurmak için, insanları mutlu etmek için; ezilecek, mahvedilecek, ayaklar altına alınacak insanları korumak için cihad edecek.

Meselâ, Ruslar Afganistan’a girdiler. Hakları yoktu Afganistan’a girmeye... Hür bir ülkeydi. Girdiler, iki milyon insanı öldürdüler. Bütün şehirleri yaktılar yıktılar. E bunun karşısına durmak gerekmez mi?..

Bizim olan bir takım büyük büyük yerler, savaşlar sonunda elimizden gitti. Onun için mutlaka Allah rızası için, korumak için, faziletli insan olarak, cihadı ön plânda tutmamız lâzım! Cihadsız din olmaz, zekâtsiz din olmaz.

Allah yolunda para vermiyor, Allah yolunda rahatını bozmuyor. Olmaz! İbadetlerin hepsinde biraz meşakkat vardır. Namazda biraz meşakkat vardır, oruçta meşakkat vardır, hacda meşakkat vardır. Zekâta meşakkat yoktur ama, onda da gönül meşakkatli olarak veriyor, zor veriyor.

Parayı çıkartıp hak yola veremiyor ama, çocuğunun sünneti için, en lüks beş yıldızlı oteli kaç günlüğüne tutup, şu kadar milyar lirayı harcayabiliyor. Fukara için onu yapamıyor. Nihayet sünnet için yapmasan da, Allah rızası için o paraları bir fakir mahallenin bir semtine harcasan, o semt ihya olur. Ama insanlar böyle yapmıyor.

Demek ki Allah rızası için cihad olacak. “Kim Allah rızası için cihad ederse, Allah’ın himayesine girer.” Beş şeyin birincisini hatırlınızda tutun!

2. Hasta Ziyaret Eden Kimse

وَمَنْ عَادَ مَرِيضًا كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

(*Ve men àde marîdan kâne dâminen ale’llâh*)
İkincisi: “Kim hasta ziyaret ederse Allah’ın himayesine girer. Allah onu sever, himayesine alır, zarardan ziyandan korur, hasarı olmaz. Tazmin etmeye lüzum kalmadan himayesine alır, tazmine lüzum kalmadan Allah’ın koruduğu mübarek bir insan olur.”

Hasta ziyareti, bu da çok önemli... Çünkü insanlar hastalanıyor. Hastalandığı zaman hassaslaşıyor. İlaç lâzım, mâneviyatının düzelmesi lâzım! Sevdiği insanların karşısına gelmesi lâzım!

Amerikalılar bunu çok güzel biliyorlar. Dergilerine yazıyorlar:

“—Maneviyat gücüyle kanseri yendi. Annesi anne sevgisiyle, çocuğa bakacağım diye, amansız kanser hastalığına tutulduğu halde, çocuğu büyütünceye kadar direndi, ölmedi, yaşadı. Mâneviyatı sayesinde, o arzusu, şevki, sevgisi çocuğuna karşı muhabbeti, himayesi şefkati sayesinde... Çocuğu büyüdükten sonra, ‘Artık tamam, o rahat...’ dediği zaman öldü.” filân diye bunları hep yazıyorlar. Yâni, insanın mâneviyatı önemli oluyor.

Hastanın duası makbuldür bizim dinimizde... Onun için hasta kardeşlerimizi ziyaret edeceğiz. “Paraya mı ihtiyacın var, ilâç mı istiyorsun, ne olacak?” filân diye hiç bir şey olmasa, sadece mâneviyatı hoş olsun, gönlü şenlensin diye ziyaret edeceğiz. Teselli edeceğiz, duasını isteyeceğiz. Hasta ziyareti dinimizce mühim bir vazife olduğu için, Peygamber Efendimiz cihadın arkasından:

“—Hasta ziyaret eden Allah’ın himayesinde olur, himayesini kazanır.” diye bildiriyor.

Hele cuma günü hasta ziyareti çok sevaptır. Bu vaazı dinledikten sonra kimin nerede hastası varsa, —evde veyahut hastanede— gitsin, ziyaret etsin! O sevapları kazansın sevgili kardeşlerim!..

3. Sabah Akşam Mescide Giden Kimse

وَمَنْ غَدَا إِلَى الْمَسْجِدِ أَوْ رَاحَ كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

(*Ve men gadâ ile'l-mescidi ev râha, kâne dâminen ale'llâh*) “Kim mescide giderse, mescidden gelirse, sabah giderse, akşam giderse...” *Gadâ - guduvven*, yâni günü bir tarafında; *rahâ -revâhen*, yine günün bir tarafına, yâni sabah akşam mescide giderse demek. Mescidde beş vakit namaz var. Sabah namazı var, öğlen namazı var, ikindi namazı var, akşam namazı var, yatsı namazı var.

Burada, Hicaz'da bir ezan duyuyorsunuz, bir kalkıyorsunuz, saat daha dört... Niye okuyorlar?.. Millet teheccüde kalksın, teheccüd namazı çok sevap diye teheccüd ezanı okuyorlar. Bizde yok bu ezan... Halbuki teheccüd namazını Peygamber Efendimiz çok tavsiye etmiş, çok sevaplı. Bu da hatırınızda olsun. Siz saatinizi ayarlayın, teheccüd vaktinde saatiniz sizi kaldırsın, sevgili kardeşlerim!..

Mescide sabah akşam giden Allah'ın himayesinde olur. İbadete müdavim olan insan Allah'ın himayesine girer. Camilere, cemaatlara devam eden girer mânâsına da gelebilir. Giderken, gelirken o esnada himaye-i ilâhiyyede olur mânâsına da gelebilir. Birinci mânâsı daha muhtemel olsa gerek... Yâni sabah akşam, erkendir diye veya karanlıktır diye, yorulduğum diye, uykum var diye bahane bulmadan namazlarını camide kılan kimse, Allah'ın himayesine girer demek.

Onun için, aziz ve muhterem kardeşlerim, beş vakit namazı camide kılmaya çok dikkat edin! Namaza müdavim olun! Eviniz mescid olsun; evinizde zaman zaman sevaplı nafîle namazları kılarırsınız. Mescid de eviniz gibi olsun; yâni sık sık gittiğiniz, her zaman orda bulunduğunuz yer olsun!.. Bu Abdülhàlik-ı Gücdevânî

Efendimiz'in bizlere nasihati:

“—Eviniz mescid olsun, mescid de eviniz olsun!”

Bizim evimizden sonra ikinci adresimiz neresi?.. Mescid... Mescide gitse, sorsa; imam bilir bizim kim olduğumuzu, evimizi gösterir. Hakikaten ikinci adres, aziz ve muhterem kardeşlerim! Hani televizyonlarda bazı reklamlar var, “İkinci adresiniz falan yer!” diye... Müslümanların birinci adresi eviyse, ikinci adresi de camisidir. Sabah akşam camiye gidip-gelen Allah'ın himayesinde olur. Üçüncüsü de böylece sayılmış oldu. Dördüncüsü:

Evinde Oturup Gıybet Etmeyen Kimse

وَمَنْ جَلَسَ فِي بَيْتِهِ لَمْ يَغْتَبْ أَحَدًا

بِسُوءٍ كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

(*Ve men celese fî beytihî lem yağteb ehaden bi-sûin, kâne dàminen ale'llàh*) “Evinde oturup da, kötü sözler söyleyip kimseyi gıybet etmeyen kimse de Allah'ın himayesinde olur.” Evinde durup, başkasına zarar vermeyen insana da Allah mükâfat veriyor. Evinde duruyor, “O

geldi, bu gitti, oturalım, sohbet edelim...” filân derken işi gıybete, dedikoduya, lâf taşımaya, çekiştirmeye dökmüyor. O da sevap kazanır, o da Allah’ın himayesinde olur.

Onun için, dilimize de sahip olalım!.. Dilin günahlarından bir kısmı yalandır, dolandır. Bir kısmı, karşı tarafın kalbi kırılacak ağır sözlerdir, hakaretlerdir, çirkin sözler, küfür ve sâiredir. Bir kısmı da dedikodudur, adam çekiştirmektir, bir insanın kötülüğünü sağa sola söylemektir. Kötülüğü olunca gıybet oluyor. Hakikaten o adamda o kötü sıfat var, söylüyor.

“—Ne yapayım, haklıyım, o adamda bu huy var. Vallâhi doğru, billâhi doğru; doğru söylüyorum!”

Doğru söylüyorsun ama, doğru söylemek bile gıybet olur. Yalan olsa zaten iftira olur. O bakımdan lâf taşımak, dedikodu yapmak, çekiştirmek yok!

Evinde böyle duran, uslu duran, dilini kullanmasını, günah etmemesini bilen de sevap kazanır. “Bugün gözüne, diline sahip olan, Allah’tan mükâfatını alır.” diye Peygamber Efendimiz’in hadis-i şerifi var. Arafat’ın mükâfatını almanın şartı da o.

Dördüncüsü de bu... Demek ki, dilimize de sahip olacağız. Dilimizle günah, çekişme, Allah’ın sevmediği şeyler söylemeyeceğiz.

Din Büyüğüne Destek Olan Kimse

وَمَنْ دَخَلَ عَلَىٰ إِمَامٍ يُعَزِّرُهُ كَانَ ضَامِنًا عَلَى اللَّهِ

(*Ve men dehalâ alâ imâmin yüazziruhû, kâne dâminen ale'llâh*) “Kim bir İslâm önderinin yanına girer; onu desteklemek için, ona hürmet etmek için din büyüğünün yanına girer, ona destekçi olursa; onun bayrağı altında toplanır, İslâm’a hizmet için çalışırsa, o da Allah’ın himayesinde olur.” diye Peygamber Efendimiz buyuruyor.

Demek ki dinimizi iyi bilen, dinimizi koruyan, müslümanları himaye eden, İslâm için çalışan insanlar; İslâm’ın gelişmesi, yükselmesi, müslümanların hizmetlerinin görülmesi, bilgilerinin artması için çalışan peygamberlerin varisleri kimlerdir?.. Alimlerdir. Çünkü onlar Kur’an’ı bilirler, hadisleri bilirler, insanlara Allah’ın emirlerini doğru aktarırlar.

“—Peki bir insan yanlış bir yola girse, yanlış bir insana tâbi olsa ne olur?..”

Onunla beraber sonunda cezayı bulur, belâsını bulur. Yâni, insanın kime tâbi olacağını bilmesi lâzım!

İyi iş yapan, doğru yolda yürüyen insanın yanına giderse, onu desteklerse... Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:³

لَا تَزَالُ طَائِفَةٌ مِنْ أُمَّتِي ظَاهِرِينَ عَلَيَّ
الْحَقِّ حَتَّى تَقُومَ السَّاعَةُ
(ك. عن عمر؛ طب. عن مغيرة بن شعبة)

(*Lâ tezâlû tâifetün min ümmetî zâhirîne ale'l-hakkı hattâ tekûme's-sa'ah*) “Kıyamet kopuncaya kadar, müslümanların arasından ahir zaman fitneleri bile olsa, dünya değişse, insanlar şaşırırsa, sapıtsa, İslâm unutulsa bile İslâm'ı bilen, İslâm'ı yaşayan, İslâm için çalışan bir mübarek zümre daima mevcut olacak. Bir taife-i merdıyye daima var olacak, kıyamet kopuncaya kadar...”

³ Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.496, no:8389; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.280, no:2433; Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.165, no:921; Hz. Ömer RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.403, no:961; Muğîre ibn-i Şu'be RA'dan.

Mecmaü'z-Zevâid, c.VII, s.564, no:12249; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.119, no:16372.

Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1331, no:3442; Müslim, *Sahîh*, c.III, s.1524, no:1037; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.101, no:16974; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XIX, s.380, no:893; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c. XIII, s.309, no:7383; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VII, s.182; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.506, no:7501; Muaviye RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.X, s.36, no:3544; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.279, no:22456; Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.496, no:8390; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IX, s.226, no:18605; Ebû Avâne, *Müsned*, c.IV, s.508, no:7509; Kudâî, *Müsnedü'ş-Şihâb*, c.II, s.76, no:914; Sevban RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.33, no:33858; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XVI, s.119, no:16373, 16381; RE. 472/1.

لَا يَضُرُّهُمْ مَنْ خَذَلَهُمْ

(حم.خ.م. عن معاوية)

(*Lâ yedurruhüm men hazelehüm*)146 “Öteki müslümanlar onların kadrini kıymetini bilmeseyse, desteklemeseyse bile, zarara uğramayacaklar. Onlar mağlub edilemeyecekler.” Çünkü onları Allah destekliyor.

İşte o zümreden olmaya gayret etmek lâzım! Din için hizmet etmeye çalışmak lâzım! Cahil reisler edinmemek lâzım! Fâsık, fâcir insanlara takılmamak lâzım! Yanlış bayrak açıp, yanlış yolda gidenlere tâbi olup da, kendisini de tehlikeye atmaması lâzım! kötü işlere de alet olmaması lâzım iyi bir müslümanın!..

Allah-u Teâlâ Hazretleri, bu ve emsâli hadis-i şeriflerde Peygamber SAS Efendimiz’in bizlere işaret buyurduğu hakikatleri anlayıp, dinin inceliklerini kavrayıp iyi müslüman olmayı, iyi işler yapmayı cümlemize nasib eylesin...

Ahiret sevabını kazanmayı, Allah’ın rızasına ermeyi, cennetine girmeyi, cehenneme atılmaktan, yanmaktan, cezaları yemekten kurtulmayı, Peygamber Efendimiz’e cennette komşu olmayı nasîb eylesin... Cennet nimetleriyle mütena’im eylesin. Rasûlüllah’ın sohbetine erdirsin... Allah’ın CC selâmına mazhar eylesin... Cemalini görmeyi nasîb eylesin... Rıdvân-ı ekberine nâil ve sahib eylesin...

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri! Tekrar hem bayramlarınızı tebrik ederim –çünkü bayramın son günüdür– hem cumanızı tebrik ederim, hem de ömrünüz bayram günü olsun...

Her rûzunuz bir iyd olsun, her gününüz bayram olsun... Ahirette de Allah'ın rızasına erip en büyük bayrama nâil olun, mazhar olun diye dualar edelim, mübarek dua diyarından, Mekke-i Mükerreme'den...

Bu mübarek bayram günlerinde, eyyâm-ı teşrîkînin son gününde, cuma gününde Allah dualarımızı kabul eylesin... Rahmetine cümlemizi nâil eylesin...

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

10. 04. 1998 - Mekke

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

